

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΓΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ 'Εν Ἀθήναις φρ. 15—'Εν δε ταῖς ἑπαρ. φρ. 16—'Εν τῇ ἑξωτ. φρ. 20.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

Η ΨΥΧΡΟΤΗΣ

Ἦν ἐξεδήλωσεν ὁ λαὸς τῆς πρωτευούσης τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς τοῦ Βασιλέως ἥτο ἐκ τῶν αἰσθημάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα δὲν κρύπτονται ὑπὸ ἐξωτερικὴν εὐγένειαν, δὲν καλύπτονται ἀπὸ ἀνθρ. κοινωνικῆς ἀδρότητος, ἀλλὰ σκαιὰ, ἀλύγιστα καὶ σοβαρὰ ἐπιβάλλονται καὶ καταβάλλουσιν ἐκείνους πρὸς τὸν ἀπευθύνονται.

Δὲν ἦτο πλεονεξία, ἡ δὲ ἡμεῖς φαῖνόμενοι καὶ εἰς τὰ πένθη μας συνήθως, πυκνότεροι τοῦλάχιστον καὶ ὁμιλητικώτεροι. Ἀλλὰ προχθές τὰ δύο τρίτα πρῶτον τοῦ εἰς ὁμοίας περιστάσεις συρρέοντος ἐν ταῖς ὁδοῖς λαοῦ ἀπῆσαν· ἐνόμιζες ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἤγον καμμίαν 1ην Σεπτεμβρίου καθολικῆς μετοικεσίας οὐχὶ ἐντὸς, ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν· οὕτω δ,τι εἴμεθα συνειθισμένοι νὰ βλέπωμεν πλήρως ἐφάνετο κενόν. Ἐκ τῶν παρόντων ἐπειτα οἱ πλείστοι οὔτε ὠμίλουν οὔτε ἐκινούντο οὔτε θροῦς ἄλλος ἐγίνετο αἰσθητός· ἅπαντες ἦσαν καρφωμένοι εἰς τὰς θέσεις των μὲ χροιάν οἴκτου ἐπὶ τοῦ προσώπου· μόνον ὅτι δὲν ἔσειον καὶ τὰς κεφαλὰς· τῇ ἐπαύριον μεγάλης ἡττης δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἴδῃ τις φυσιολογία, μᾶλλον καταβεβλημένη· οἱ ἐξῶσται οἱ ἄλλοτε βρῖθοντες ἀνθοκοσμῆτου ξανθοπλοκάμου ἢ μελανοκόμου ὠραίου κόσμου ἔφρισον καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους τοῦ κενοῦ· πρόσθε εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην τὸ ὀλίγον τοῦ στρατοῦ, καὶ αὐτοῦ αἰσχυνομένου ὅτι εἰς τοιαύτην συντελεῖ παράταξιν καὶ οἶονε διερμηνεύοντος τὸν μύχιον πόθον νὰ τρέξῃ νὰ πάγῃ νὰ εὐρῇ τοὺς συντρόφους του καὶ ἔχεις τῆς ὅλης εἰκόνης τὸ μαῦρον τὸ πένθιμον τὸ ζοφερὸν πλαίσιον.

Ποῖος δὲ θὰ παῖρνοῦσε ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ αὐτοῦ πλαισίου; Οἱ Βασιλεῖς, οὐδὲ καὶ εἰς τὰς χειροτέρας περιστάσεις ὁ κόσμος ἐβλεπε φαῖδρως, ὅχι διότι εἶχε πεποίησιν ἐπ'αὐτῶν ἐθνικῆς ἀναστάσεως, ἀλλὰ διότι τοὺς ἡγάπα, διότι συνοικειώθη μετ' αὐτῶν, διότι ποτὲ δὲν ἔδωκαν ἀφορμὴν ἐκ τῶν φανερῶν ἐκείνων αἰτίνας ὥς ἐπὶ Ὁθωνος γίνονται ἐπαισθηταὶ εἰς τὰ πλῆθη καὶ γεννῶσι κατάρως καὶ γεννῶσιν ἀγανάκτησιν καὶ γεννῶσιν ἐπὶ τέλους ἐπανάστασιν. Οἱ Βασιλεῖς, τῶν ὁποίων ἡ θήλεια ἀκολουθία, ἡγουμένης τῆς

Βασιλείας, ἐλευχειμόνουν καὶ ἦν οὕτως ἡ εἰκὼν τοῦ πένθους πλήρης, ἀρτία.

Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς Αἰῶν οὔτε ἔχομεν ἐπὶ κεφαλῆς μας μετόχους ὄντα ποταπὰ Μελάδες καὶ Ψυχάδες ἵνα τὰ πράγματα συγκεράσωμεν καὶ εἰπώμεν ὅτι ἡ ψυχρότης δὲν ἀπέβλεπε τὸν Βασιλέα, ἀλλὰ τοὺς ὑπουργούς· ὅχι· πρὸς τοιοῦτους ὑπουργούς τὸ αἶσθημα τῆς ψυχρότητος εἶναι πολὺ ἱπποτικόν, πολὺ εὐγενές· οὔτε ἀποδεικνύμεν τίποτε πρὸς ἕνα Παπαμιχαλόπουλον ἢ ἕνα Σωτηρόπουλον δεικνύμενοι ἕως λιθοβολήσῃ· οὐκ ἔστιν ἕως αὐτοὺς κρίνουν αἰσθάνειν τοῦ λαοῦ ὡς τὴν θερμότεραν τῶν πράξεων των ἐπιδοκμασίαν· ὅχι· ἡ ψυχρότης ἀπέβλεπε τὸν Βασιλέα αὐτόν. Καὶ εἶχε βαθεῖς τοὺς λόγους της. Καὶ εἶχε βρεῖας τὰς αἰτίας της· οὐδὲ πρέπει μετ' ἐλαφρότητος νὰ παραδράμωμεν ἐκείνας, οὐδὲ ὀφείλομεν μὲ κεκλεισμένους ὀφθαλμούς νὰ διεξέλθωμεν αὐτούς.

Βασιλεία ὑπὸ τοὺς αἰσιωτέρους οἰωνοὺς ἐγκατασταθεῖσα μετὰ ἡμῶν, Βασιλεία τῆς ὁποίας τὸν θρόνον λαὸς ὀργῶν τοῦ 1862, λαὸς νεάζων ἀκόμη καὶ ἔχων τὴν δύναμιν νὰ ἀνατρέψῃ δυναστείαν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν δυνάμεων δωροδορηθεῖσαν ἡμῖν, ἐσχηματίσαμεν οὐχὶ ἐκ βελούδου καὶ τσεσάρων σανίδων, ἀλλ' ἐξ ἐλπίδων, εὐχῶν, ἀνθέων καὶ ζητωκραυγῶν, βασιλεία ἥτις ὠρκίσθη νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἰποθάνῃ ἐθνικὴ δυναστεία μὲ ρίζας, μὲ διαδοχὴν, μὲ ἱφομοίωσιν, συνεργαζομένη καὶ συνδρῶσα μετὰ τοῦ ἔθνους πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτοῦ ἐσωτερικὴν, ἐπέκτασιν καὶ κραταίωσιν ἐξωτερικὴν, οὐχὶ δὲ τὰς χεῖρας σταυροῦσα διὰ τὸν γελοῖον λόγον τῆς συνταγματικότητος ἢ τοὺς δακτύλους κινῶσα σπασμωδικῶς πρὸς ἄλλους ἢ ἐθνικοὺς σκοπούς· βασιλεία τοιαύτη ὅταν ἀριθμῇ εἴκοσιν ἔτη εἰς τὰ καμφοθέντα νῶτα ὑπὸ τὸ βάρος οὐχὶ τῆς ἡλικίας, ἀλλὰ τῆς ἀπραξίας καὶ δὲν ἔχῃ οὐδὲν μέγα, οὐδὲν μικρὸν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸ ἔθνος, θέλουσα ἢ μὴ θέλουσα βλέπει παραλυομένους τοὺς δεσμούς τοῦ ἐνοῦντας αὐτὴν καὶ τὸ ἔθνος, θέλουσα καὶ μὴ θέλουσα παρίσταται μάρτυς τοιαύτης καθολικῆς τοῦ λαοῦ ψυχρότητος, ἀπευθυνομένης λίαν εὐσταθῶς, λίαν εὐσεβάστως, ἀλλ' ἀπευθυνομένης οὕτως ἢ ἄλλως πρὸς αὐτήν, πρὸς αὐτήν.

‘Ημεῖς μεθ’ ὅλα τὰ δημοκρατικά μας αἰσθήματα, εἰς περιστάσεις τοιαύτας καθ’ ἃς καὶ ὑπὸ τῶν ‘Ρουμάνων αὐτῶν νομιζόμεθα νεκροὶ ἢ ἐσταυρωμένοι καὶ τοῦτου ἕνεκα καὶ αὐτοὶ ἀκόμα πλὴν τῶν ‘Ρώσων, πλὴν τῶν Σλαύων, πλὴν τῶν Αὐστριακῶν, πλὴν τῶν Τούρκων, πλὴν τῶν ‘Αλβανῶν, πλὴν τῶν ‘Εβραίων τῆς Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν ἡμῶν θέτουσι κλῆρον, τιμῶμεν δι’ ἴσης περιφρονησεως ὅλα τὰ πολιτεύματα καὶ βασιλείαν καὶ δημοκρατίαν καὶ εἴτι ἄλλο καὶ ἀπευθυνόμεθα μετὰ κραυγῆς πνιγομένου πρὸς τὰ αἰσθήματα τῶν συμπολιτῶν μας ὡς ἀνθρώπων, ἵνα εἰπωμεν αὐτοῖς ἐὰν εἶναι ἀνθρώπινον ἐν μέσῳ τόσης περιτοχούσης ἡμᾶς ἀναιδείας, ῥυπαρότητος, ἀρπαγῆς, ἐξευτελισμοῦ νὰ ὑφιστάμεθα τὴν ταπείνωσιν καὶ τὸ αἶσχος τοῦ μηδὲν πράττειν, μηδὲν συλλογίζεσθαι, μηδὲν αἰσθάνεσθαι, διότι ὑπὸ τοιούτους ἄρχοντας, ὑπὸ Κουμουνδούρους τοιούτους ἀπαγορεύεται ἡμῖν καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο καὶ πᾶν ὅ,τι μετὰ τιμῆς, μετὰ φιλοτιμίας, μετὰ ὀρένισμου συνδέεται. Ἐγενόμεθα ὑπὸ τοιούτους ἄρχοντας ‘Εβραῖοι ῥυκοσυλλέκται οἷτινες ὑπὸ λακτίσματα ὑπὸ πτύσματα, ὑπὸ ὕβρεις, ὑπὸ δαρμούς, ἀλλ’ ὅλα αὐτὰ δὲν μᾶς ἀποτρέπουν τοῦ σκοποῦ νὰ περισυνάξωμεν τὸ βῆκος τὸ ὁποῖον συνήντησεν ἡ ἀπληστία τῶν ὀφθαλμῶν μας, νὰ περισυνάξωμεν τὸν Βῶλόν μας, τὴν Πούνταν μας.

‘Ημεῖς οἷτινες οὐδὲν αἰσθημα τρυφερὸν πρὸς τὴν Βασιλείαν ἔχομεν ἐπεθυμοῦμεν τὴν στιγμὴν αὐτὴν μετὰ τιμὴν ἀληθοῦς δημοκρατικοῦ νὰ τὴν ἐβλέπομεν φερομένην εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ λαοῦ ὡς ἀδελφὴν ἢ ὡς μητέρα, ὡς ἐρωμένην ἀκόμα καὶ ἃς ἐθάπτοντο διὰ παντός τὰ δημοκρατικά μας ὄνειρα, αἱ περὶ ἰσοπολιτείας μανίαι μας. Ὑπὸ τοιούτον Βασιλέα παρεδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς μεθ’ ὅλον τὸ πρὸς πάντα Βασιλέα μῖσός μας νὰ προβάλλωμεν ἐξωθεν τῶν συνόρων ἴν’ ἀντιμετωπίσωμεν ὅ,τι φαῦλον, ὅ,τι ἀχρεῖον καὶ ὠμῶς τῆς πύγμης ὅτι ζῶμεν δὲ καὶ ἡμεῖς οἱ τεθνεώτες, κύριοι Τούρκοι, κύριοι ‘Αλβανοί, κύριοι ‘Ρουμῶνοι, κύριοι Αὐστριακοί. Ὅταν οὐδὲ αὐτὸν τὴν περὶ νεκροφανείας νόμον σέβεσθε, σταθῇτε λοιπὸν ὀλίγον νὰ αἰσθανθῇτε δύναμιν καὶ αἶμα νεκρῶν, νὰ μάθητε ἐν τῷ μέλλοντι νὰ διακρίνητε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τοὺς ζῶντας.

‘Αλλὰ διατί ὅταν σήμερον ἀκριβῶς ἔχομεν ἀνάγκη νὰ βασιλέωμεν πανισχύρου, δημοτικοῦ, ἐστεφανωμένου τοῦ λαοῦ τοῦ τὴν ἀγάπην, διατί σήμερον ἀκριβῶς ἡ ἀγάπη αὐτὴ σθένευσται, ἡ δημοτικότης ἐκλείπει καὶ ὁ λαὸς παρίσταται πρὸς αὐτὸν ἐορτάζοντα τὸ ὄνομά του, παρὰ τὸ πλευρόν του τὴν Βασίλισσαν, ἀντικρὺ τοῦ τὸν διάδοχον μεῖρακα πλέον μεστὸν ὑγείας καὶ ρώμης, διατί τόσῳ ψυχρὸς μέχρις . . . ἃς μὴν εἰπωμεν τὴν λέξιν, διὰ νὰ μὴ νομισθῶμεν ὅτι θέλομεν νὰ συνδαυλιζώμεν πῦρ; Τὸ πῦρ αὐτὸ κοιμᾶται καὶ ἂν πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ ἐπανόρθωσίς τις ἃς εὐχνηθῶμεν νὰ μὴ ἐξυπνήσῃ νὰ μὴ ἐγερθῇ.

‘Ο Βασιλεὺς βεβαίως ἀρκοῦσαν ἔχει συνείδησιν διὰ νὰ ἐξηγήσῃ ἄφ’ ἑαυτοῦ τὸ φοβερὸν αὐτὸ **διατί**. Καθ’ ὅσον ἀφορᾷ τὸν λαὸν τῆς πρωτεύουσας, αὐτὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη παρ’ ἡμῶν νὰ μάθῃ τὸ διατί, διότι πιστεύομεν ὅτι τῶν πράξεων του—καὶ ἥτο πράξις ἡ προχθεσινὴ στάσις του—ἔχει καὶ γνῶσιν καὶ συνείδησιν.

Καλεβάν.

ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ.

‘Στοὺς τοίχους κολλημένο χαρτὶ μεγάλο εἶδα,
Κι’ ἐνόμισα πῶς εἶναι Μπενὶ Ζούγ-Ζούγ aviso,
‘Αλλ’ ὦ χαρά! . . τὰ μέρη τὰ νέα ἀντικρῶζω,
Καὶ γίνονται ἀμέσως τὰ μάτια μου γαρίδα,
Τὰ δυνατὰ γυαλιά μου εἰς τὴ στιγμὴ φορῶ,
Καὶ τὸν καινούριον χάρτη ἀχόρταγα θωρῶ.

Σὰς βλέπω τέλος πάντων, ὦ Σύνορα, ἔμπροστά μου,
Σὰς βλέπω καὶ ὁλόθρος ἑστὰ σύννεφα πετῶ,
Καὶ τόση γιὰ σὰς νοιώθω λαχτάρα ἑστὴν καρδιά μου,
Ποῦ θέλω νὰ σὰς φάω μετὰ τὸ χαρτὶ αὐτό.
Μᾶς ἤπιατε τὸ αἶμα, μᾶς φέρατε τὴ φτώχεια,
Καὶ σεῖς ἑστοῦ Μαθαρίκου μᾶς ἔμπλεξατε τὰ βρόχια.

Μὰ δὲν πειράζει . . . ὅλα ἃς γίνουने χαλάλι!
Κάθε ‘Ρωμῆος σὰς βλέπει μετὰ τόσο καρδιοχτύπι,
Καὶ λησμονεῖ ἀμέσως τὴν πρώτην του τὴ ζάλη,
Τὰ ζήτω τοῦ πολέμου, τῆς συφορᾶς τὴν λύπη,
Καὶ ἂν ἑστὰ χώματά σας ἀκόμη δὲν πατῇ,
Τοῦλάχιστον σὰς βλέπει γραμμένα ἑστὸ χαρτί.

Σύνορα, χαρτένια, εὐλογημένα μέρη,
Ποῦ πιστευα ποτέ μου ἔμπρός μου νὰ σὰς τύχω; . .
‘Ω! εἴθε νὰ ἀγιάσῃ δέκα φοραῖς τὸ χέρι,
Ποῦ γιὰ πολλὴ χαρὰ μας σὰς κόλλησε ἑστὸν τοίχο.
Καὶ μετὰ τὰ δύο μου μάτια σὰς τρώγω, σὰς ρουφῶ,
Κι’ ὁ ἥλιος ἃς με καίη . . γιὰ σὰς τὸν ἀψηφῶ.

Νά! Νά! ἐδῶ ἡ Πούντα, ἡ ‘Ελασσών, ἡ ‘Αρτα,
Μὰ ἔξασα . . ὁ νοῦς μου ἐξω παλὺ πετᾷ.
Μόνον ἡ Πούντα μένει εἰς τὴ ἰδική μας χάρτα . . .
‘Αχ! κρίμα νὰ μὴν εἶναι ἰδικά μας καὶ αὐτά.
‘Ε! δὲν πειράζει . . φθάνει νὰ ἔχουμε τὴ ἑγεία μας,
Καὶ μιὰ φορὰ θὰ γίνουν καὶ τοῦτα ἰδικά μας.

Θαρρῶ τὸν Κουμουνδούρο πῶς βλέπω νὰ μοιράζῃ
‘Στοῦ κόμματος τοὺς φίλους τῆς Πούντας τὰ λειβάδια,
Κατενθουσιασμένος τὸ ζήτω νὰ φωνάζῃ
Καὶ μ’ ἀνοικτὸ τὸ στόμα νὰ πέφτῃ ἑστὰ κοπάδια.
‘Ω Σύνορα χαρτένια, ἔμπρός μου σὰς θωρῶ,
Καὶ κλαίω, κλαίω, κλαίω ὡς ἀν παιδί μωρό.

26 Ἀπριλίου 1881. Souris